

Лекція №2

**Діяльність Організації
Об'єднаних Націй. Її
основні органи**

Питання для розгляду

- 1. Історія створення Ліги Націй. ООН як правонаступниця Ліги Націй.
- 2. Основні органи ООН та їх компетенція.
- 3. Спеціалізовані установи ООН
- 4. Миротворча діяльність ООН. Поняття миротворчого контингенту. Миротворчі місії.

Історія створення Ліги Націй

Перша міжнародна організація по підтримці миру та безпеки. 28 квітня 1919р був прийнятий Статут. Підписали 44 держави.

- Три категорії членства:
  - 31 країна, яка воювала на боці Антанти. (реально було 30 держав бо США не ратифікували Версальську Угоду, а Статут Ліги був її складовою)
  - запрошені держави, які підтримували нейтралітет у війні
  - решта держав (приймалися якщо 2/3 членів ЛН будуть “за»)

Органи ЛН

- Збори всіх представників Ліги (Асамблея)
- Рада Ліги (прообраз РБ ООН), склад: 5 постійних членів (Великобританія, Франція, Італія, Японія, США (не увійшли) і непостійні члени, яки обиралися Асамблеєю (спочатку було 4 потім 6, потім 8)
- Постійний секретаріат. Кожна країна має 1 голос.
- При ЛН існувало дві міжнародні установи: МО праці, Постійна палата міжнародного суду в Гаазі.

Головні завдання Ліги Націй

- Головне завдання Статуту ЛН передбачалося:
- - надання гарантій країнам членам
- -- колективні дії в разі порушення Статуту і війни
- -- збереження незалежності і територіальної цілісності держави
- -- якщо конфлікт не вдається вирішити самостійно, його учасники можуть звернутися до арбітражу або Ради ЛН.
- -- сторони не повинні вдаватися до воєнних дій протягом 3 місяців після початку скликання конференції з конфлікту (тобто війна дозволяється!)

Заходи проти порушень:

- порушення миру розглядається як війна проти усіх членів Ліги
- -- ведення повної економічної та політичної ізоляції
- -- формування військ з національних контингентів з метою примусу до миру
- Економічні санкції застосовувалися в 1935 проти Італії під час агресії в Ефіопії (неефективно).

Мінуси Статуту ЛН

- санкції не мали всеохоплюючого характеру
  - -- рішення в Асамблеї і Раді Ліги приймалися за принципом одностайності і будь-який член ЛН міг покласти вето і паралізувати діяльність ЛН
  - -- ЛН не набула впливового характеру через відсутність США і СРСР
  - -- Кількість комітетів не була лімітовано – їх була величезна кількість. Відсутній координаційний орган і лише в останні роки було створено 2 Комітети з координації.
  - -- традиційне суперництво між Великобританією і Францією

Здобутки ЛН

- -- фінансове відновлення Австрії і Угорщини
- -- реорганізація банкової системи в Естонії Румунії
- -- валютні реформи в Китаї
- -- боротьба з епідеміями і інфекційними захворюваннями.

Історія створення ООН

- Восени 1944 р. на конференції у Вашингтоні в маєтку Думбартон-Окс (представники СРСР, США, Англії та Китаю) - підготовка пропозиції про створення ООН і обговорення основних положень Статуту ООН.

Ялтинська конференція (лютий 1945 р.) - США, СРСР та Англія прийняли рішення про скликання установчої конференції ООН 25 квітня 1945 р. в Сан-Франциско. Учасниками конференції могли бути всі держави, які оголосили війну Німеччині і Японії до 1 березня 1945 р. Право стати членами ООН отримали Українська РСР і Білоруська РСР.

При обговоренні питання механізму діяльності ООН між лідерами трьох держав виникла дискусія. Позиція Сталіна полягала в тому, що держави, які винесли на собі основний тягар війни, несуть відповідальність і за мир. Тому малим країнам в ООН не потрібно надавати таких прав, користуючись якими вони могли б суперечити великим державам. Рузвельт погодився з цією думкою Сталіна. Черчілль, однак, заперечив: "Нехай орел

- Конференція в Сан-Франциско проходила з 25 квітня по 26 червня 1945 р. У ній взяли участь близько 300 делегатів від 46 країн світу.
- При обговоренні Статуту ООН виникло дві проблеми: щодо прийняття рішень в Раді Безпеки та питання опіки над колоніями та залежними територіями. Відносно першої із них було прийнято радянську пропозицію, згідно з якою рішення Ради Безпеки (СРСР, США, Англія, Франція, Китай) приймаються одноголосно. Ці країни одержали право "вето". Завдяки цьому праву виключалась можливість використання авторитету міжнародної організації для виправдання дій, які суперечать принципам Статуту ООН.
- У прийнятому на конференції Статуті ООН зазначалось, що метою нової організації є підтримання міжнародного миру і безпеки колективними заходами, розвиток дружніх відносин між країнами, здійснення міжнародного співробітництва при розв'язанні проблем економічного, соціального та гуманітарного характеру. ООН була заснована на принципах суверенної рівноправності всіх членів, мирного улагодження суперечок, утримання від застосування сили. ООН не мала права втручатись у внутрішні справи, крім випадків, коли таке втручання необхідне для підтримання миру. Офіційною датою створення ООН вважається 24 жовтня 1945 р., коли було затверджено Статут ООН.

Генеральна Асамблея ООН

- **Основна функція:** оцінка держав-членів щодо не порушення ними вимог мирного співіснування та прийняття бюджету Організації.
- Єдиний орган, в якому представлені всі члени Організації.
- Складається з Комітетів.
- Засідає щорічно в вересні.
- Проводить голосування 2/3 з присутніх з важливих питань або рекомендацій щодо миру та безпеки, бюджету, виборів, прийняття та виключення членів.

Генеральна Асамблея ООН

Головні комітети

Перший — з питань роззброєння і безпеки

Спеціальний політичний комітет

Другий — з економічних і фінансових питань

Третій — з соціальних, гуманітарних та культурних питань

Четвертий — зі спеціальних питань політики і деколонізації

П'ятий — адміністративний і бюджетний

Шостий — з правових питань

Робочі і спеціальні органи

1. Міжурядові комітети
2. Робочі групи з реформ ООН
3. Консультативні органи
4. Експертні органи
5. Комітети і комісії
  - ❖ Комісія з державної служби
  - ❖ Комісія з міжнародного права
  - ❖ Комітет з інвестицій
  - ❖ Група зовнішніх аудиторів
  - ❖ Адміністративний трибунал ООН
  - ❖ Комісія з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ)
  - ❖ Об'єднаний пенсійний фонд персоналу ООН
  - ❖ Спільна інспекція

Процедурні комітети

1. Генеральний комітет
2. Комітет з перевірки повноважень

Постійні комітети

1. Консультативний комітет з адміністративних і бюджетних питань
2. Комітет з внесків

- Зі змісту ст. 10 Статуту ООН випливає, що Генеральна Асамблея **має право**: а) обговорювати будь-які питання або справи в межах Статуту ООН; б) розробляти і затверджувати рекомендації державам-членам та Раді Безпеки. Вона має право звертати увагу Ради Безпеки на ситуації, які могли б загрожувати міжнародному миру і безпеці.
- Генеральна Асамблея організує також дослідження і робить рекомендації з метою: а) сприяння міжнародному співробітництву в політичній галузі і заохочення прогресивного розвитку міжнародного права та його кодифікації; б) сприяння співробітництву в області економічної, соціальної, культури, освіти, охорони здоров'я і сприяння здійсненню прав людини і основних свобод для всіх, незалежно від раси, статі, мови і релігії.
- Попередній порядок денний чергової сесії складається Генеральним секретарем ООН і повідомляється її членам не менше ніж за 60 днів до відкриття сесії. Вона складається з більш ніж 100 питань.
- Проте постійними пунктами є наступні питання: а) доповідь Генерального секретаря про роботу Організації; б) доповіді Ради Безпеки, ЕКОСОП, Ради з опіки, Міжнародного суду, допоміжних органів Генеральної Асамблеї і спеціалізованих установ; в) усі пункти, про включення яких Генеральна Асамблея ухвалила на одній зі своїх попередніх сесій; г) всі пункти, запропоновані будь-яким членом ООН; д) всі пункти, пов'язані з бюджетом на наступний фінансовий рік, і доповідь про звіт за минулий фінансовий рік; е) всі пункти, які Генеральний секретар вважає за необхідне внести на розгляд Генеральної Асамблеї; ж) всі пункти, запропоновані державами, які не є членами ООН.

Документи

- Генеральна Асамблея на своїх сесіях приймає постанови, рішення та рекомендації.
- п. 2 ст. 4 Статуту ООН - терміном «**постанова**» позначаються акти, прийняті Генеральною Асамблеєю за рекомендацією Ради Безпеки. Вони, як правило, звернені до держав-членів і нагадують їм про їхні права та обов'язки. Акт прийому або виключення держав з ООН також оформляється у вигляді постанови.
- Термін «**рекомендація**» неодноразово зустрічається в Статуті ООН (ст. 10, 11, 13 та ін.) Наприклад, згідно з п. 1 ст. 11 Статуту Генеральна Асамблея уповноважується розглядати загальні принципи співробітництва в справі підтримки міжнародного миру і безпеки, в тому числі принципи, що визначають роззброєння і регулювання озброєнь, і робити у відношенні цих принципів рекомендації членам Організації або Раді Безпеки. У ст. 13 Статуту ООН йдеться про те, що Генеральна Асамблея організує дослідження і робить рекомендації з метою сприяння міжнародному співробітництву в політичній галузі і заохочення прогресивного розвитку міжнародного права та його кодифікації, а також сприяння міжнародному співробітництву в галузі економічної, соціальної, культури, освіти і т. д. У цій статті Статуту ООН вказується, в яких випадках Генеральною Асамблеєю ще робляться рекомендації.
- Термін «**рішення**» вживається в п. 2 ст. 18 Статуту ООН. У ньому йдеться про наступне: рішення Генеральної Асамблеї з важливих питань приймаються більшістю у 2 / 3 присутніх і що беруть участь у голосуванні членів Асамблеї. Ці питання включають: рекомендації щодо підтримання миру і безпеки, вибори непостійних членів Ради Безпеки, прийом нових членів Організації, призупинення прав і привілеїв членів Організації.

Рада Безпеки ООН

- Ст. 24 Статуту ООН – на Раду Безпеки покладається головна **відповідальність за підтримання міжнародного миру і безпеки.**
- Виключні повноваження
  - прийняття ухвал, пов'язаних з діями ООН щодо підтримання або відновлення міжнародного миру і безпеки. - приймати ухвалу про проведення примусових дій із застосуванням збройних сил.
  - разом з Генеральною Асамблеєю бере участь у прийнятті держав до членів ООН (ст.ст. 2-4), призначенні Генерального секретаря ООН (ст. 97), обранні суддів Міжнародного Суду (ст. 4 Статуту Міжнародного Суду) тощо.

За ст. 27 Статуту ООН ухвали Ради Безпеки з питань процедури вважаються прийнятими, якщо за них подані голоси **дев'яти членів Ради**. Усі інші ухвали вважаються прийнятими, коли за них проголосували дев'ять членів Ради, включаючи всіх постійних членів цього органу. Тому, якщо хоча б один із п'яти постійних членів голосує проти тієї чи іншої пропозиції з питань не процедурного характеру, пропозиція не може бути прийнятою (принцип одностайності постійних членів Ради Безпеки).

Рада Безпеки

5 постійних членів

США
СРСР (Росія)
Великобританія
Китай
Франція

склад

10 непостійних членів

3 місця — Африка
2 місця — Азія
2 місця — Латинська
Америка
2 місця — Західна Європа,
Канада, Австралія, Нова
Зеландія
1 місце — Східна Європа

компетенція

Розгляд питань підтримання
миру та міжнародної безпеки

Мирне вирішення
конфліктів

Прийняття примусових
заходів

Рекомендації про прийняття
та виключення з ООН

Вибори членів
Міжнародного Союзу

Рекомендації про призначення
Генерального секретаря тощо

функції

Загальні

У разі
конфлікту
між державами

У разі
агресії

У разі
загрози миру

- Рада Безпеки на своїх засіданнях приймає рішення та рекомендації. У будь-якому випадку вони іменуються резолюціями, які є юридично обов'язковими (ст. 25, 48 та ін.)
- *Допоміжні органи.* Згідно зі ст. 29 Статуту Рада Безпеки може засновувати такі допоміжні органи, які він знайде необхідними для виконання своїх функцій.
- Всі ці органи підрозділяються на дві групи: постійні і тимчасові. До числа постійних відносяться Військово-Штабний комітет, Комітет експертів, Комітет з прийому нових членів, Комітет з питань про засіданнях Ради Безпеки поза Центральних установ.
- З числа *постійних органів* найважливішим є Військово-Штабний комітет (ВШК), статус якого визначений у ст. 47 Статуту. Він розробляє плани застосування збройних сил, дає поради і надає допомогу Раді Безпеки з усіх питань, що належать до військових потреб Ради Безпеки у справі підтримання міжнародного миру і безпеки, до використання військ, наданих у його розпорядження, командуванню ними, а також регулювання озброєнь і можливого роззброєння.

- Роль ООН, і зокрема Ради Безпеки, у підтриманні миру та забезпеченні міжнародної безпеки зводиться до здійснення наступних чотирьох заходів.
- **1.Превентивна дипломатія** - це дії, спрямовані на попередження виникнення спорів між сторонами, недопущення переростання існуючих спорів у конфлікти й обмеження масштабів конфліктів після їх виникнення. Відповідно до Резолюції Генеральної Асамблеї А / Ле5/47/120 А від 18 грудня 1992 превентивна дипломатія може зажадати таких заходів, як зміцнення довіри, раннє попередження, встановлення фактів і інші заходи, при здійсненні яких слід належним чином поєднувати консультації з державами - членами, тактовність, конфіденційність, об'єктивність і транспарентність.
- **2.Миротворість** - це дії, спрямовані на те, щоб схилити ворогуючі сторони до угоди, головним чином за допомогою таких мирних засобів, які передбачені в главі VI Статуту ООН.
- **3.Підтримка миру** - це забезпечення присутності ООН в даному конкретному районі, яке пов'язане з розгортанням військового і (або) поліцейського персоналу ООН, а нерідко і цивільного персоналу.
- **4. Встановлення миру в постконфліктний період** - це дії, спрямовані на запобігання спалаху насильства між країнами і народами після ліквідації конфлікту або конфліктної ситуації.

Економічна і Соціальна Рада

Складається з 54-х членів, що обираються Генеральною Асамблеєю на три роки з поновленням третини складу Ради через кожен рік. За традицією постійні члени Ради Безпеки обираються до Економічної і Соціальної Ради на кожен черговий термін.

- Вибори до цього органу проводяться за принципом справедливого географічного представництва: від Африки - 14, від Азії - 11, від Латинської Америки - 10, від Західної Європи - 13, від Східної Європи - 6 держав.

- **Функції та повноваження Економічної та Соціальної Ради зафіксовані в статтях 62-66 Статуту ООН.**

- Як правило, Економічна та Соціальна Рада проводить щорічно дві сесії (одну в Нью-Йорку, другу

Має такі функції і повноваження:

- — обговорює міжнародні економічні й соціальні проблеми глобального і міжгалузевого характеру і розробляє рекомендації щодо політики з цих проблем для країн-членів і для системи ООН;
- — проводить дослідження, складає доповіді, розробляє рекомендації з міжнародних проблем в економічній і соціальній сферах Генеральній Асамблеї, членам Організації та зацікавленим спеціалізованим установам;
- — заохочує держави до дотримання прав людини і основних свобод для всіх;
- — скликає міжнародні конференції і розробляє для подання Генеральній Асамблеї проекти конвенцій з питань, що входять до її компетенції;
- — веде переговори зі спеціалізованими установами відносно домовленостей, угод, що стосуються взаємовідносин цих установ з ООН;
- — погоджує діяльність спеціалізованих установ через консультації з ними і надання рекомендацій;
- — надає послуги і допомогу (за ухвалою Генеральної Асамблеї) членам ООН, а також спеціалізованим установам на прохання останніх;
- — консулює відповідні неурядові організації з питань, які входять до її компетенції.

Рада з Опіки

- Була створена як орган, що мав здійснювати контроль за управлінням підопічними територіями (в післявоєнний час було 11 таких територій). Рада уповноважена вимагати і розглядати звіти держав, що управляють цими територіями відносно політичного, економічного, соціального прогресу підопічних територій, розглядати (консультуючись з місцевою владою) петиції з підопічних територій і направляти туди спеціальні місії.
- В Африці - **Колишні німецькі колонії** (Французький та Британський Камеруни, Руанда-Урунді, Танганьїка, Тоголенд (Британське Того і Французьке Того)
- **Колишні італійські колонії** – Лівія, Італійське Сомалі, Еритрея
- **Території в Океанії** – Західне Самоа, Науру, острови в Тихому Океані, територія Нова Гвінея.
- На сьогодні Рада складається з постійних членів Ради Безпеки.
- У листопаді 1994 року Рада Безпеки прийняла рішення про припинення Угоди про опіку ООН стосовно останньої з початкових 11 підопічних територій - території Тихоокеанських островів (Палау) під управлінням США. Тому в даний час Рада збирається на свої сесії лише за необхідності.

Міжнародний суд ООН

- **Правова основа діяльності:** XIV Глава Статуту ООН та Статут Міжнародного Суду ООН.
- **Склад:** 15 суддів, що обираються Генеральною Асамблеєю та Радою Безпеки на дев'ять років.

Компетенція Міжнародного Суду ООН

- Спори щодо тлумачення міжнародних договорів
- Спори що стосуються будь-якого питання міжнародного права
- Спори щодо наявності факту, якщо це буде встановлено, представить собою порушення міжнародного права
- Спори щодо характеру та розміру відшкодування за порушення міжнародного зобов'язання

Функції Міжнародного Суду ООН

- Судова функція – вирішення спірних питань між державами
- Консультативна функція – надання консультацій з будь-яких юридичних питань на запит міжнародних органів чи організацій, які наділені таким правом відповідно до Статуту ООН

Секретаріат

Адміністративний орган ООН, який обслуговує інші органи, виконує програми і втілює в життя політику, розроблену ними. Робота Секретаріату включає: керівництво операціями з підтримання миру; організацію міжнародних конференцій з проблем світового значення; підготовку оглядів світових економічних та соціальних тенденцій і проблем; здійснення досліджень; перекладання виступів, документів; забезпечення світових засобів масової інформації відомостями про діяльність ООН.

- Міжнародний персонал Секретаріату налічує 15 тисяч співробітників з більш ніж 170 країн, що працюють як у центральних установах у Нью-Йорку, так і у відділеннях по всьому світові.

Секретаріат очолює Генеральний секретар, якого призначає Генеральна Асамблея за рекомендацією Ради Безпеки. Стаття 98 Статуту ООН уповноважує Генерального секретаря подавати Генеральній Асамблеї щорічні звіти про роботу Організації. До його повноважень належить також право доводити до відома Ради Безпеки будь-які питання, що, на його думку, можуть загрожувати підтриманню міжнародного миру і безпеки (ст. 99 Статуту ООН).

Миротворчість та миротворча місія

- Вперше поняття «миротворчість» застосовано під час опису Перших надзвичайних сил ООН у 1956 р., які спрямовувалися на Синайський півострів
- Сам термін та перші миротворчі операції були пов'язані з діяльністю Генерального секретаря ООН Дага Хаммаршельда, який обіймав цю посаду два терміни – з 10 квітня 1953 р. до 18 вересня 1961 року (загинув в авіакатастрофі на території Африки під час проведення миротворчої місії).
- «Миротворчість» - операції з підтримання миру та безпеки, які наприкінці ХХ століття здобули певної активізації і є одною з форм співробітництва країн світу і міжнародних організацій в питаннях миру та безпеки.

- Донедавна вважалося, що сучасною правомірною альтернативою гуманітарній інтервенції у межах нинішнього міжнародного правопорядку можуть бути:
- а) гуманітарні силові операції ООН з установаження миру («*peace-forcing operations*»), які здійснюються на підставі глави VII Статуту та згідно з резолюцією Ради Безпеки міжнародними збройними силами з метою недопущення поглиблення «гуманітарної кризи»;
- б) операції ООН із підтримання миру («*peace-keeping operations*») у конфліктогенних регіонах, які застосовуються відповідно до глави VI Статуту з метою запобігання поновленню

Ознаки

Виходячи з сутності операцій з підтримання миру (миротворчих операцій), можна окреслити їх основні ознаки:

- 1. Згода конфліктуючих держав або держави на проведення операції, а також держав, що надають контингенти щодо участі у неї.
- 2. Міжнародна збройна присутність у будь-якій формі. Операції ООН з підтримання миру - дії з використанням Збройних Сил або військових спостерігачів держав-членів Організації Об'єднаних Націй (ООН), що здійснюються Радою Безпеки ООН щодо підтримання міжнародного миру й безпеки.
- 3. Суворе використання сили лише у відповідності до мети операції або самозахисту. Миротворчі сили, як правило, отримують наказ відкривати вогонь з метою самозахисту і уникати бойових зіткнень.
- 4. Мета - попередження або припинення насильства. Метою миротворчих сил є попередження бойових дій, створення буферних зон, підтримання припинення вогню або допомога у забезпеченні громадського порядку. Миротворчість не є примусом до миру, мета якого – боротьба з агресією.
- 5. Створення умов для мирного врегулювання конфлікту. Операції з підтримання миру включають в себе й участь в підтримці місцевих законів й порядку або в створенні мирної обстановки щодо проведення виборів, плебісцитів тощо.

Види

- Миротворчі операції можна поділити на чотири види залежно від рівня залучення країн до участі у миротворчих операціях:
  - 1) «класичні миротворчі операції» - передбачені Розділом VII Статуту ООН
  - 2) операції сил швидкого розгортання, які проводяться під керівництвом безпосередньо ООН із залученням багатьох країн, які спроможні за порівняно короткий термін виділити в розпорядження ООН необхідний військовий контингент і потрібні матеріальні ресурси.
  - 3) операції, що проводяться під егідою ООН при головній ролі однієї країни із залученням інших.
  - 4) операції, що проводяться за рішенням ООН відповідними регіональними організаціями. Прикладом можуть бути миротворчі операції в колишній СФРЮ за участю НАТО, операції ЕКОВАС в Африці.

MISSIONS ADMINISTERED BY THE DEPARTMENT OF PEACEKEEPING OPERATIONS

Гуманітарна інтервенція

- Першим випробуванням механізму гуманітарних силових операцій ООН після закінчення «холодної війни» стала операція з надання допомоги курдам і шиїтам, яка була санкціонована резолюцією № 688 Ради Безпеки ООН. Дії військ тринадцяти країн стали допоміжними в боротьбі з іракською агресією і відбувалися синхронно з військовою операцією «**Буря в пустелі**» у січні 1991 року.
- Цілковитим самостійною гуманітарною силовою акцією ООН стала операція у Сомалі 1992 року під час спроби врегулювати внутрішній збройний конфлікт, у якому тільки від голоду щодня гинуло близько 3 000 осіб. Відповідно до резолюції Ради Безпеки № 794, на підставі глави VII операція в Сомалі здійснювалася на розсуд Генерального секретаря ООН, а в практичному аспекті її виконували США. Подальші трагічні події в Сомалі показали, що жодна військова сила неспроможна відмінити обов'язковість використання усіма сторонами конфлікту міжнародних гуманітарних засобів, інакше «гуманітарна діяльність» втрачає сенс.
- Саме такий висновок підтвердили перебіг та наслідки **силової операції ООН 1994–1995 років у Боснії та Герцеговині**. Зокрема, під час натовського бомбардування 30 серпня 1995 року загинуло майже 350 сербів, сотні людей дістали поранення, руйнації зазнали суто цивільні об'єкти, що стало наочним свідченням порушення Женевських конвенцій 1949 року стосовно захисту цивільного населення. Крім того, організатори силових операцій ООН, по суті, опинилися на боці однієї сторони в міжетнічному внутрішньому конфлікті, відкинувши принцип нейтральності.

Ознаки гуманітарних операцій ООН

Гуманітарним силовим операціям ООН під час приборкання збройних конфліктів притаманні такі риси:

- невизначений міжнародно-правовий характер військових гуманітарних акцій. Зокрема, рішення про бомбардування сербських позицій навколо Сараєво було прийняте Радою НАТО без спеціальної резолюції Ради Безпеки ООН, тобто ухвалою військово-політичної організації всупереч Статуту ООН. Те саме можна сказати про війну 2003 року та подальшу окупацію Іраку (порушені статті 51, 52)
- нездатність учасників силових акцій уникнути порушень міжнародного гуманітарного права, особливо щодо захисту цивільного населення, споруд цивільного та культурного призначення. Навіть США, які завжди критично ставляться до повідомлень своїх антагоністів на Близькому Сході, визнали, що під час останньої війни в Іраку та його подальшої окупації (2003–2010 рр.) загинули десятки невинних цивільних осіб;
- неприхований політичний підтекст більшості силових акцій. Так, незважаючи на найжахливіші наслідки громадянської війни в Руанді 1994 року (1,5 млн. закатованих та 4 млн. поранених на 8 млн. мешканців, за даними руандійських джерел), США обрали позицію невтручання відповідно до власних «національних інтересів», а французькі підрозділи парашутистів, навпаки, виступили на боці режиму хуту, із яким вони були пов'язані військово-політичними угодами
- саме регулювання збройних конфліктів силовими акціями ООН будь-якими засобами обмежене вузькими рамками можливостей запобігання подальшому геноциду та роз'єднанню ворогуючих сторін. Сутність збройної боротьби не змінюється втручанням «третьої сторони». А головне – «силові операції» не мають історичних традицій та усталених норм гуманної поведінки.

Реформування миротворчих операцій ООН

- Необхідно шість основних умов успіху миротворчої діяльності:
  - 1) згода протиборчих сторін на посередницьку роль ООН; 2) єдність думок з питання про заходи підтримки миру в Раді Безпеки, перш за все, між його постійними членами; 3) ясний і реальний мандат силам з підтримки миру; 4) відмова від використання сили військами ООН за винятком крайніх випадків, пов'язаних з самообороною, 5) готовність країн-членів ООН виділяти підготовлені військові контингенти, 6) здатність ООН забезпечувати адекватне фінансування дій з підтримки миру.
- У березні 2000 року Генеральний секретар заснував Групу Організації Об'єднаних Націй по операціям на користь миру. Суть підготовлених Групою рекомендацій була в наступному: розробити більш ефективну доктрину і реалістичні мандати, переглянути існуючі і прийняти нові зобов'язання держав-членів, провести масштабну інституційну реформу, збільшити обсяги фінансування.

Необхідність реформування ООН

- Назріла необхідність перебудови Секретаріату ООН, який непомірно розрісся і має проблеми з дублюванням повноважень, та невиправданих фінансових втрати.
- Очевидною стала недосконалість системи фінансування, що проявляється у хронічній фінансовій кризі ООН.
- Із розвитком подій одні органи ООН стали анахронізмом (наприклад, пов'язані з деколонізацією), а на деяких напрямках діяльності відчуваються явні прогалини (екологія, боротьба з наркоманією, міжнародний тероризм та ін.).
- Не відповідає сучасним вимогам і система контролю в ООН. Зміцніли регіональні організації, що створило умови для перерозподілу сфер дії між ними та ООН. ООН має сконцентруватися на пріоритетних напрямках, координуючи діяльність інших організацій.

Реформування

- Доповідь Генерального Секретаря Кофі Аннана від 14 липня 1997 р. під назвою «Поновлення Організації Об'єднаних Націй: програма реформи».
- Доповідь є глибоким фундаментальним дослідженням назрілих проблем реформування Організації з урахуванням досвіду минулого, реалій і перспектив розвитку у ХХІ ст.
- Доповідь охоплює три типи заходів. Перший тип — це *заходи з реформування структури й системи управління Секретаріату*. Другий тип — *заходи з удосконалення структури і функціонування міжурядових органів ООН*. Третій тип — це *фундаментальні пропозиції щодо нових підходів до розробки політики, пріоритетів і стратегії ООН*.

- Реформування ГА ООН – що пропонується?
- Реформування РБ ООН – позбавлення права вето.
- Реформування ЕКОСОП
- Реформування Секретаріату
- Реформування миротворчої діяльності